

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

۱۹	تعداد دانشجو	هوشبری	گروه آموزشی
۲	تعداد واحد	روش تحقیق در علوم پزشکی	عنوان درس
۱۴۰۰/۴/۱۶ الی ۱۴۰۰/۱۱/۳۰	تاریخ شروع و پایان دوره	کارشناسی هوشبری	مقطع و رشته تحصیلی
چهارشنبه (۱۶:۰۰ تا ۱۴:۰۰)	روز و ساعت جلسات	دوم	نیمسال تحصیلی
	دروس پیش نیاز	دکتر زینب نادری	مدرس / مدرسین درس
کلاس مجازی ۱۳	محل برگزاری		مسئول درس (دروس اشتراکی)
ترکیبی	روش برگزاری (حضوری/مجازی/ترکیبی)	نظری	نوع واحد (نظری/عملی)

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید. دانشجویان در طی این واحد درسی با مفاهیم، اصول و روش های مختلف تحقیق آشنا شده و قادر خواهند بود ضمن تمرین برای نگارش یک طرح تحقیق، گروه های تحقیق را در تهیه ی پرسشنامه ی تحقیقات، نمونه گیری، مشاهده، مصاحبه و ... یاری نمایند.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.
آشنایی دانشجو با مفاهیم مهم و روش های متداول تحقیق و اپیدمیولوژی در ارتباط با رشته های علوم پزشکی

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☐	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	✓	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	✓	روش تدریس بحث گروهی
✓	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	✓	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
✓	روش تدریس در گروه های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

✓	جزوه	✓	پاورپوینت
✓	کتاب	☐	فیلم آموزشی
✓	وایت برد	☐	نرم افزار
☐	تصویر	☐	ماکت
✓	چارت	☐	لوازم واقعی
✓	فایل صوتی	☐	پوستر
سایر موارد: ...			

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- حضور منظم و به موقع در کلاس درس
- مطالعه قبلی در خصوص موضوعات مطرح شده در جلسات پیش و نیز موضوعات خواسته شده
- شرکت فعال در بحث‌ها و پاسخ به سؤالات
- انجام به موقع تکالیف فردی و گروهی در خصوص موضوعات تعیین شده
-

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

✓	سئوالات چند گزینه ای	✓	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
✓	سئوالات صحیح-غلط	✓	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
□	کار عملی	□	سئوالات شفاهی
□	چک لیست مشاهده عملکرد	□	سئوالات جور کردنی
		✓	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت‌هایی تعیین می‌شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	تکمیل و ارائه پروپوزال (بصورت گروهی)	٪۳۰
۲	آزمون پایان ترم	٪۶۰
۳	حضور فعال و منظم در جلسات کلاس	٪۳
۴	انجام تکالیف و ارائه تمرینات عملی	٪۷
۵		

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- حداقل نمره قبولی ۱۰ می باشد.
- حداکثر تعداد غیبت های مجاز ۳ جلسه می باشد.
- حضور منظم و به موقع در کلاس و شرکت فعال در بحث ها و فعالیت های کلاسی
- ارائه تکالیف محوله در مهلت معین و مقرر
- اعلام و محاسبه نمره نهایی درس منوط به شرکت در فعالیت گروهی و تکمیل و ارائه پروپوزال گروه خواهد بود.
- رعایت آیین نامه اجرایی شامل «پوشش مناسب» و «اخلاق حرفه ای» مصوب شورای آموزشی دانشکده
- رعایت پروتکل های بهداشتی در زمان پاندمی کرونا (نظیر پوشیدن ماسک، حفظ فاصله فیزیکی با سایرین و...)

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	معرفی درس آشنایی با کلیات روش تحقیق آشنایی با پروپوزال	با کلیات روش تحقیق، محتوا و اجزای پروپوزال آشنا شود.	ویژگی های یک تحقیق علمی را بیان کند (حیطه شناختی). به ضرورت و اهمیت انجام یک تحقیق به روش علمی توجه نشان دهد (حیطه عاطفی) انواع تحقیق با توجه به هدف تحقیق را نام برده و شرح دهد (حیطه شناختی). انواع تحقیق بر حسب مفاهیم را نام برده و شرح دهد (حیطه شناختی).	دکتر نادری
۲	انتخاب موضوع تحقیق و معیارهای آن تعیین و تنظیم عنوان پژوهش	معیارهای انتخاب موضوع تحقیق و نیز نحوه تعیین و تنظیم عنوان آشنا شود.	مراحل تدوین و اجرای یک طرح پژوهشی را نام ببرد (حیطه شناختی). معیارهای اولویت بندی مسئله تحقیق را بیان کند (حیطه شناختی). بتواند بر اساس معیارهای اولویت بندی، مسئله تحقیق را ارزشیابی کند (حیطه شناختی). ویژگی ها و شرایط انتخاب موضوع تحقیق را شرح دهد (حیطه شناختی). نحوه تنظیم عنوان پژوهش را با ذکر مثال شرح دهد (حیطه شناختی). بتواند با توجه به سؤال اولیه تحقیق، عنوان پژوهش را بشیوه صحیح بنویسد (حیطه شناختی).	دکتر نادری
۳	جستجوی منابع اطلاعاتی علمی تحقیق آشنا شود.	با منابع و شیوه های کسب اطلاعات برای تحقیق آشنا شود.	پایگاه های اطلاعاتی معتبر بین المللی جهت دسترسی به مقالات را نام ببرد و بتواند به شیوه صحیح در این پایگاه های داده جستجو کند و نتایج را نشان دهد (حیطه روانی حرکتی). پایگاه های اطلاعاتی معتبر داخلی جهت دسترسی به مقالات را نام ببرد و بتواند به شیوه صحیح در این پایگاه های داده جستجو کند و نتایج را نشان دهد (حیطه روانی حرکتی). مفاهیم و روش های جستجو در پایگاه های اطلاعاتی را شرح دهد و به شیوه صحیح در پایگاه های داده جستجو کند و نتایج را نشان دهد (حیطه روانی حرکتی).	دکتر نادری
۴	ارائه عناوین فردی و انتخاب عنوان گروه	عناوین فردی توسط دانشجویان ارائه شده و بعد از بحث و بررسی آنها با نظر اعضای گروه، عنوان گروه جهت نوشتن پروپوزال گروهی تعیین شود.	عنوان را بر طبق مباحث گفته شده، تنظیم کند (حیطه شناختی). به عنوان خود بر طبق جدول اولویت بندی عناوین پژوهشی امتیاز دهد (حیطه شناختی). عناوین گروه در کلاس مورد بحث و نقد قرار گیرد و اصلاح شود (حیطه شناختی). از بین عناوین دارای بیشترین امتیاز؛ با مشورت اعضای گروه، عنوان گروهی را تنظیم نماید (حیطه شناختی).	دکتر نادری

دکتر نادری	به اهمیت و ضرورت نگارش علمی بیان مسئله توجه نشان دهد(حیطه عاطفی). مراحل نگارش علمی بیان مسئله را شرح دهد(حیطه شناختی). نکات مهم برای نگارش بیان مسئله را شرح دهد(حیطه شناختی). ویژگیهای یک بیان مسئله خوب را شرح دهد(حیطه شناختی).	با روش نگارش بیان مسئله به شیوه علمی آشنا شود.	نگارش بیان مسئله	۵
دکتر نادری	اهداف بررسی پیشینه تحقیق را بیان کند(حیطه شناختی). چارچوب نظری یا پنداشتی را تعریف کند(حیطه شناختی). اهمیت و کاربرد چارچوب پنداشتی را بیان نماید(حیطه شناختی). اجزاء چارچوب نظری تحقیق را شرح دهد(حیطه شناختی). مراحل فرآیند مرور متون به شیوه علمی را شرح دهد(حیطه شناختی). منابع اطلاعاتی برای بررسی پیشینه تحقیق را دسته بندی کند(حیطه شناختی). فواید بررسی متون را تشریح کند(حیطه شناختی). با توجه به مباحث گفته شده ، قادر باشد جدیدترین و مرتبط ترین منابع مرتبط با عنوان گروه خود را تدوین نماید(حیطه شناختی).	با روش نگارش پیشینه تحقیق و چارچوب پنداشتی به شیوه علمی آشنا شود.	پیشینه تحقیق و چارچوب پنداشتی(مرور متون)	۶
دکتر نادری	هدف کلی پژوهش را تعریف کند (حیطه شناختی). نحوه تنظیم اهداف کلی، جزئی و کاربردی را با ذکر مثال شرح دهد(حیطه شناختی). روش تنظیم اهداف کلی، جزئی و کاربردی پژوهش را در قالب یک مثال بکار برد(حیطه شناختی). روش تنظیم سؤالات پژوهش را در قالب یک مثال بکار برد(حیطه شناختی). فرضیه تحقیق را تعریف کرده و ویژگی های یک فرضیه خوب را بیان نماید(حیطه شناختی). انواع فرضیات تحقیق را شرح دهد(حیطه شناختی). روش تنظیم فرضیه را در قالب یک مثال بکار برد(حیطه شناختی).	با نحوه تنظیم اهداف، سؤالات و فرضیات تحقیق آشنا شود.	تدوین اهداف، سؤالات و فرضیات تحقیق	۷
دکتر نادری	متغیر را تعریف کرده و مراحل اندازه گیری متغیر ها را نام ببرد(حیطه شناختی). متغیرها را از نظر امکان دستکاری متغیر دسته بندی کند(حیطه شناختی). انواع متغیرها را از نظر اندازه گیری تشریح کند(حیطه شناختی). تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها را توضیح دهد(حیطه شناختی). متغیرها را از نظر نقش متغیر در فرآیند پژوهش تشریح کند(حیطه شناختی). جدول متغیرها را بر اساس عنوان تحقیقی گروه خود تکمیل نماید(حیطه شناختی).	با متغیرهای تحقیق، تعریف مفهومی و عملیاتی آنها و تقسیم بندی و مقیاس آنها آشنا شود.	متغیرهای تحقیق تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها تقسیم بندی و مقیاس آنها	۸

دکتر نادری	مطالعات بنیادی و کاربردی را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). مطالعات اولیه و ثانویه را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). مطالعات مشاهده ای و مداخله ای را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). مطالعات توصیفی و تحلیلی را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). مطالعات مقطعی و طولی را تعریف کرده و با هم مقایسه نماید(حیطه شناختی). انواع مطالعات توصیفی را شرح دارد(حیطه شناختی). انواع مطالعات تحلیلی را شرح دهد(حیطه شناختی). نوع مطالعه در مثال های ارائه شده را مشخص کند(حیطه شناختی).	با انواع مطالعات اپیدمیولوژیک و مشاهده ای آشنا شود.	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک، مشاهده ای	۹
دکتر نادری	خصوصیات یک طرح تجربی واقعی را ذکر نماید(حیطه شناختی). انواع مطالعات تجربی را نام برده و شرح دهد(حیطه شناختی). هدف طرح های کارآزمایی بالینی را شرح دهد(حیطه شناختی). مراحل انجام یک کارآزمایی بالینی را توضیح دهد(حیطه شناختی). تخصیص تصادفی و انواع تصادفی سازی را شرح دهد(حیطه شناختی). انواع کورسازی را شرح دهد(حیطه شناختی). انواع مطالعات را از نظر اعتبار نتایج دسته بندی کند(حیطه شناختی). نوع مطالعه در مثال های ارائه شده را مشخص کند(حیطه شناختی).	با انواع مطالعات تجربی و نیمه تجربی آشنا شده و انواع روش های کورسازی را بشناسد.	مطالعات تجربی و نیمه تجربی دارونما، کور کردن و انواع آن	۱۰
دکتر نادری	جامعه آماری را تعریف کرده و با جامعه هدف مقایسه کند(حیطه شناختی). دلائل و اهمیت نمونه گیری را شرح دهد(حیطه شناختی). انواع نمونه گیری تصادفی و غیر تصادفی را شرح دهد(حیطه شناختی). روش های تعیین حجم نمونه را بیان کند (حیطه شناختی). عوامل موثر بر حجم نمونه را شرح دهد (حیطه شناختی). قادر به تعیین روش نمونه گیری در مثال های ارائه شده، باشد(حیطه شناختی).	با جامعه، نمونه پژوهش، روش های نمونه گیری و ابزارهای گردآوری داده های پژوهش آشنا شود.	جامعه، نمونه پژوهش روش های نمونه گیری ابزارهای گردآوری داده های پژوهش	۱۱
دکتر نادری	خطای تصادفی یا غیر سیستماتیک را تعریف کرده و برای آن مثال بزند(حیطه شناختی). تورش یا خطای سیستماتیک را تعریف کرده و برای آن مثال بزند (حیطه شناختی). ویژگی های هر یک از خطاهای پژوهش را شرح دهد(حیطه شناختی). تفاوت خطاهای سیستماتیک و غیر سیستماتیک را بیان کند(حیطه شناختی). نحوه برخورد با خطاهای منظم و تصادفی در مراحل مختلف تحقیق را توضیح دهد (حیطه شناختی).	با انواع خطاها در پژوهش، عوامل ایجاد خطا و نحوه برخورد با آنها در مراحل مختلف پژوهش آشنا شود.	آشنایی با انواع خطاها در پژوهش و عوامل ایجاد خطا	۱۲

دکتر نادری	معیارهای ورود و خروج به مطالعه را شرح دهد(حیطه شناختی). کلیات روش اجرای تحقیق را تشریح کند(حیطه شناختی). روش های مختلف گردآوری داده ها را بیان نماید(حیطه شناختی). محدودیت های نظری و روش شناختی تحقیق را با ذکر مثال توضیح دهد(حیطه شناختی). نحوه ارائه محدودیت ها در گزارش نتایج تحقیق را شرح دهد(حیطه شناختی). نکات مهم در تدوین جدول گانت را تشریح کند(حیطه شناختی). عناصر ضروری برای تعیین هزینه تحقیق را شرح دهد (حیطه شناختی). نحوه تکمیل جدول هزینه های پروپوزال را با ذکر مثال نشان دهد(حیطه شناختی).	معیارهای ورود و خروج، روش اجرای تحقیق، محدودیت های تحقیق، نحوه تعیین هزینه های طرح و شیوه زمان بندی مراحل اجرایی طرح آشنا شود.	معیارهای واجد شرایط بودن روش اجرای تحقیق محدودیت های تحقیق تعیین هزینه های طرح زمان بندی مراحل اجرایی طرح	۱۳
	اجزای رضایت آگاهانه را بیان نماید(حیطه شناختی). عناصر اصلی بررسی اخلاقی در یک پژوهش را نام ببرد(حیطه شناختی). انواع تخلفات پژوهشی را نام برده و توضیح دهد(حیطه شناختی). برای یک پژوهش ملاحظات اخلاقی بنویسد(حیطه شناختی). شیوه های گزارش تحقیق را بیان نماید(حیطه شناختی). بخش های مختلف گزارش تحقیق را تشریح نماید(حیطه شناختی). انواع شیوه های استناد(منبع نویسی)را نام ببرد(حیطه شناختی).	ملاحظات اخلاقی در پژوهش، نحوه تدوین گزارش نهایی تحقیق و شیوه های استناد(منبع نویسی) آشنا شود.	ملاحظات اخلاقی در پژوهش تدوین گزارش نهایی تحقیق شیوه های استناد(منبع نویسی)	۱۴
			ارائه پروپوزال کامل توسط گروهی از دانشجویان	۱۵
			ارائه پروپوزال کامل توسط گروهی از دانشجویان	۱۶

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله
مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

1. Burns, N. , & Grove , S. (2013) Understanding Nursing Research. (7rd ed). Philadelphia: W.B. Saunders
2. Polit/D. , Hungler . B. , Beck , C. (2010) . Essentials of Nursing Research , Appraising Evidence for Nursing Practice (7th ed). Philadelphia. Lippincott .
۳. سوزان گرو، نانسی برنز، جنیفر گری ، روش تحقیق پرستاری ارزیابی، ترکیب و تولید شواهد، ترجمه :دکتر ناهید دهقان نیری ، دکتر زهرا فارسی، دکتر خاطره سیلانی، دکتر زهرا طیبی، نشر اندیشه رفی ع ، ۱۳۹۴
۴. اصول تحقیق پرستاری پولیت و تاتانوبک(ارزیابی شواهد برای حرفه پرستاری)، دکتر ناهید دهقان نیری، دکتر سیده فاطمه جلالی نیا، دکتر تهیمنه صالحی ، نشر اندیشه رفیع، ۱۳۹۳
۵. روش های پژوهش در آموزش و ارتقاء سلامت، ترجمه و تألیف محسن صفاری، حسن افتخار و همکاران، انتشارات آثار سبحان، ۱۳۹۱
۶. آموزش گام به گام روش تحقیق در علوم بهداشتی، محسن رضائیان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، ۱۳۹۵
۷. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت، قهرمان محمودی و محمد خادملو، انتشارات آرتین طب، ۱۳۹۲
۸. اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی ، مسعود احمدزاده اصل، سمیرا آریا سپهر، انتشارات حیدری ۱۳۹۶
۹. راهنمای جامع روش تحقیق در علوم پزشکی، دکتر فاطمه بهرام نژاد، ندا ثنائی، دکتر پریسا مرادی مجد، پروانه عسکری، ناشر : جامعه نگر، ۱۳۹۸
۱۰. روش تحقیق و آمار در پرستاری: همراه با اصول نگارش و نقد مقاله نویسی و آموزش مقدماتی نرم افزار SPSS، حیدرعلی عابدی ، سیدحمید شریف نیا، حمید حجتی، علی اکبر حق دوست، عباس عبادی، عباس عباس زاده، نشر جامعه نگر، ۱۳۹۳